ది లవ్ జెర్మ్

మల్లాది వెంకట కృష్ణమూర్తి

''నా ఆశలన్నీ కూలిపోయాయి'' అన్నాడు భరద్వాజ నా ఎదురుగా కుర్చీలో కూర్చుని.

''ఏమయింది ?'' అడిగాను నేను.

''ఆడవాళ్లని నమ్మకూడదు ఏ దేశం వాళ్లయినాసరే. మన భారత స్త్రీ వీళ్లతో సమానమే.''

''తులసి విషయమా నువు మాట్లాడేది ?'' అడిగాను భరద్వాజని

''అవును. నైతికంగా పతన మయింది'' అన్నాడు

''డామిట్ ఏమిటి నువ్వనేది!'' నాక్కోపం వచ్చింది

''తులసి పతిత'' గొంతు చించుకుని అరిచాడు భరద్వాజ. ఆ అరుపుకి అతని మెడ నరాలు వుబ్బటం స్పష్టంగా కనిపించింది.

''ఏం జరిగిందో వివరంగా చెప్పు'' అన్నాను డన్‌హిల్ సిగరెట్ వెలిగించి అందిస్తూ.

''ఇప్పుడే డాక్టర్ దగ్గరనుంచి వస్తున్నాను నా ఆరోగ్యం చెడిపోయింది. వెంటనే ట్రీట్‌మెంట్ తీసుకోవాలి.''

''నాకు అర్థంకావటేదు దానికీ, తులసికీ ఏం సంబంధమో?''

'' ది లవ్‌జెర్మ్. '' అన్నాడు బాధగా కోపంగా.

''ది లవ్‌జెర్మ్ ? ''

''యస్. ది లవ్‌జెర్మ్ !! ''

''అంటే ప్రేమ క్రిమియా?''

భరద్వాజ నా కళ్లలోకి సూటిగా చూస్తూ చెప్పాడు, కనురెప్పలయినా ఆర్పకుండా. ''అంటే సుఖవ్యాధి''

పదునయిన కత్తి నాగుండెలోదిగినట్లుగా, కొరడాతో ఛెళ్లున కొట్టినట్లుగా ఫీలయ్యాను.

''గుడ్ హెవెన్స్ ష్యూర్?''

''ష్యూర్ బై ఆల్ మీన్స్ నీకు తెలుసు నేను తులసినితప్ప మరెవరినీ ఎరగనని ''

''లవ్‌జెర్మ్ అంటే. అదేం పేరు?''

''నన్ను పరీక్షచేసిన డాక్టర్ ఆ వ్యాధికి పెట్టిన నిక్‌నేమ్. ఒకరినొకరు ప్రేమించుకుంటే — మేకింగ్‌లవ్ — వచ్చే వ్యాధి ఇది. మలేరియాలాగా, క్షయలాగా, కుష్టులాగా ఈ వ్యాధి కూడా క్రిములు – జెర్మ్స్ ద్వారా అంటుకుంటుంది. అందుకని లవ్ జెర్మ్ అన్నాడు.''

కొన్ని క్షణాలు మా ఇద్దరిమధ్యా మౌనం రాజ్యం చేసింది. ఆ మౌనాన్ని భరించలేక అన్నాను. ''ఏ కాక్ టెయిల్ పార్టీలోనో మత్తులోనో నీకుతెలియకుండా ఎవరయినా ..''

''తులసి వచ్చిన ఈ రెండు నెలల్లో నేను ఏ పార్టీకి హాజరవలేదన్న సంగతి నీకు తెలుసు. నా కేరక్టర్ కూడా తెలుసు నీకు.''

''తులసితో చెప్పావా ?''

''లేదు. పరీక్ష చేయించాను. డాక్టర్ ట్రేస్ చేసాడు తులసిలో ఆ వ్యాధి ఉంది ''

తులసిని రెండు నెలల క్రితం లండన్‌లో హీత్ రో ఏరోపోర్ట్‌లో రిసీవ్ చేసుకున్న సంఘటన గుర్తొచ్చింది నాకు. నీలంరంగు పట్టుచీరెలో, నుదుట పావలా కాసంత కుంకంబొట్టుతో, కళ్లలో అమాయకత్వంతో, ఆ కొత్త వాతావరణానికి అలవాటుపడక పోవటంవల్ల మొహంలో భీతితోవున్న తులసిని చూసి 'ముగ్ధ' అనుకున్నాను నాగరికత అబ్బని పల్లెటూరి పిల్ల అనుకున్నాను

ఈ రెండు నెలలలో నాలుగయిదు సార్లు ''అవుటింగు'' చేసాను నేను భరద్వాజ తులసిలతో. బకింగ్‌హామ్ పాలస్‌లో ఉదయం పది కొండుకున్నరకి 'ఛేంజ్ ఆఫ్ గార్డ్స్', అల్బర్ట్ బ్రిడ్జినుంచి టవర్ బ్రిడ్జిదాకా థేమ్స్ నది మీద బోటు షికారు, రెజిమెంటల్ పార్క్‌లోని లండన్ జూ, బ్రిటీష్ మ్యూజియమ్ మీదుగా ఫ్లీట్‌స్ట్రీట్‌దాటి సెయింట్‌పాల్స్ కెథెడ్రిల్ ; థేమ్స్ నది ప్రక్కనేవున్న ముప్పైఆరు అంతస్థుల విక్కెర్స్ స్కైస్క్రేపర్ ఎన్నో చూసాము.

తులసి పుత్తమ ఇల్లాలని, భరద్వాజ

అదృష్టవంతుడనీ ఎన్నోసార్లు అనుకున్నాను మనసులో.

"రేపు హాస్పిటల్‌కి వెళదాం" అన్నాను నేను భరద్వాజతో, తలవూపాడు అంగీకారంగా, ఎందుకని అడగకుండానే.

మర్నాడు ఉదయం మేం ఇద్దరం ట్యూబ్‌లో (అండర్ గ్రౌండ్ రైల్వే సిస్టమ్) చెక్‌సీలోవున్న రాయల్ హాస్పిటల్‌కి వెళ్ళాం నర్స్ నా కుడిచేతి రక్తనాళంలోంచి నా రక్తం తీసుకుంది సిరంజిలో.

పేథాలజీ లేబరీటరీలో నా రక్తం పరీక్షించి సర్టిఫికేట్ ఇచ్చారు నాకు ఎలాంటి సుఖవ్యాధి లేదని ఆ సాయంత్రం రిపోర్ట్‌ని చూసిన భరద్వాజ కళ్ళు నా కళ్ళని కలుసుకున్నాయి కృతజ్ఞతగా నా భుజం నొక్కాడు ఆప్యాయంగా.

"నిన్నెప్పుడూ అనుమానించలేదురా అయినా ఎవరో తెలుసుకుని—అవసరం ఇక నా మనసు విరిగిపోయింది ఎప్పుడు నువ్వు మనదేశం వెళ్ళేది? నెల తర్వాతని చెప్పావు కదా ?" అన్నాడు

"తులసి..." ఏదో చెప్పబోయాను.

"ఛేస్టిటీ ఈజ్ ల్యాక్ ఆఫ్ ఆపర్చునిటీ. దట్సిట్" తులసిగురించి మాట్లాడనివ్వలేదు భరద్వాజ నన్ను.

* * *

నిజమే. అవకాశం దొరక్క పోవటమే శీలం అంటే. తులసివల్ల అమాయకత్వంతో నిండిన తులసివల్ల, నాకు స్త్రీ జాతి మీద అసహ్యం ఏర్పడింది. భరద్వాజలాంటి మంచి వ్యక్తికి ఎంత అన్యాయం !

"మీరు తిరిగి వెళ్ళేటప్పుడు నన్ను తీసుకు వెళ్ళడం మర్చిపోకండి" అన్నది తులసి నాతో, రైల్లో తొందారం వెళ్తాంటే.

"ఇక మీరు లండన్‌కి వెళ్ళరు." అన్నాను కఠినంగా.

"ఆయన వచ్చేస్తున్నారా ?"

"కాదు. మీ పేరులోని పవిత్రత మీలో లేకపోవడం వల్ల."

"అంటే ?"

"మీరు లండన్‌లో మరొకరిని మరిగారని మాకు తెలుసు"

నా చెంప ఛెళ్ళుమంది వెంటనే. మిగతా ప్రయాణీకులంతా వింతగా చూస్తున్నారు మావంక. చెంపతడుముకుని అన్నాను.

"నిజం. మీ నుంచి భరద్వాజకి అంటుకున్న సుఖవ్యాధికంటె వేరే నిదర్శనం ఏం కావాలి ?"

"ఏమిటి ?" కత్తి వాటుకు నెత్తురు చుక్క లేదు తులసి మొహంలో. ఆశ్చర్యం, భయం, అసహ్యం తొంగి చూస్తున్నాయి

"అవును తిరిగిరాలేరని చెబితే నావెంబడి రారని మీ నుంచి ఈ సంగతి రహస్యంగా వుంచాము. భరద్వాజ మిమ్మల్ని వదిలేశాడు"

"నువు రాక్షసుడివి. ఆయన్ని ఏదో మాయ చేసావ్. నువ్వు పిశాచానివి నువు ..నువు..." నాగుండెలమీద చేతులతో బాదుతూ అన్నది వెంటనే బిగుసుకు పోసాగింది ఏడుస్తూ.

హిస్టీరియా.

నీళ్ళుచల్లి సేదదీర్చారు ప్రయాణీకులు తులసిని. వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న తులసివంక చూడకుండా నేను సిగరెట్ తాగుతూ కిటికీ లోంచి బయటికి చూస్తూండిపోయాను.

భరద్వాజ మాటలు గుర్తుకొచ్చాయి

'ది లవ్ జెర్మ్'

'ఛేస్టిటీ ఈజ్ ల్యాక్ ఆఫ్ ఆపర్చునిటీ'

తులసి ఏడుపు కసితో నిండిన నా హృదయానికి హాయిగా వుంది.

కొత్త సిగరెట్ వెలిగించాను.

* * *

తులసిలో ఎంతో మార్పు వచ్చింది ఈ పదిహేను రోజుల్లోనే. ముఖంనిండా దిగులు, విచారం, లోతుకుపోయిన కళ్ళు. సరిగ్గా అన్నం తినటంలేదనుకున్నాను. అయినా తులసిమీద జాలివేయలేదు కొంచెంకూడా

తులసికి కొంచెం దూరంలో కాలేజీ స్టూడెంట్‌లా కనిపించే ఓ పంతొమ్మిదేళ్ల కుర్రాడు కూర్చున్నాడు తలవంచుకుని.

"చెప్పండి. దేనికి పిలిచారు ?" అడిగాను నేను. ఆ గదిలో వున్న నాలుగో వ్యక్తిని – డాక్టర్‌ని.

"తులసి అంతా చెప్పింది. తులసి తప్పు చెయ్యలేదు." చిరునవ్వుతో అన్నాడు డాక్టర్.

"రుజువు చేయండి. లండన్‌లోని రాయల్ హాస్పిటల్‌లోని డాక్టర్స్ చవటలుకారు."

"ఐ విల్. మై బోయ్. ఐవిల్" నవ్వుతూ అన్నాడు డాక్టర్.

"మీకు పూర్తిగా తెలియదయితే. సిఫిలిస్ చికిత్స పొందింది తులసి. ఆమెకి పెన్సిలిన్ ఇంట్రా మస్క్యులర్స్ యిచ్చారు"

"తులసికి ఆ వ్యాధి వుండటంవల్లనే అనుమానించారా ?"

"అవును. ఇల్లాలికుండే వ్యాధికాదు వేశ్యలకుండే వ్యాధి అది."

"అంటే ఆ వ్యాధి వచ్చిన ప్రతివాళ్ళు వ్యభిచారులనేనా ?"

"భర్త ద్వారా రానంతవరకు అంతే."

"మంచివాళ్ళకు కూడా రావచ్చు." అన్నాడు డాక్టర్ తీవ్రంగా.

"ప్రూవిట్ ఐసే."

డాక్టర్ ఆ కాలేజీ కుర్రాడివంక చూపించి అన్నాడు.

"బి. ఎస్‌సి. ఫైనల్. ఇరవైయేళ్ళు. వేశ్యలకి డబ్బిచ్చి కొనుక్కున్నాడు సిఫిలిస్‌ని. ఇతని ద్వారా వచ్చింది."

అతను కళ్ళెత్తి ఓసారి నావంక చూసి సిగ్గుతో తల దించుకున్నాడు వెంటనే.

"దేర్ యు ఆర్. షి ఈజిన్ట్ వర్జిన్" అన్నాను.

"షి ఈజ్. షి ఈజ్ వర్జిన్. ఇప్పుడు చెప్పేది శ్రద్ధగా వినండి కానుపు కష్టమయిందని, తులసికి బిడ్డ పుట్టి పోయాడని తెలుసు మీకు రక్తం చాలా పోయింది అప్పుడు తప్పనిసరిగా రక్తం ఎక్కించాల్సి వచ్చి, అందుబాటులోఉన్న ఇతని రక్తం ఎక్కించాము బ్లడ్‌గ్రూప్ సరిపోతే పరీక్ష చేసాను తర్వాత, ముందర సమయంచాలక. అప్పుడు ఇతని రక్తపరీక్షలో తేలింది ఆవ్యాధి గురించి. సిఫిలిస్ అనే ఆ వెనరల్ డిసీజ్ ఇతని రక్తం ద్వారాతప్ప మరోవిధంగా, ఊహించిన నీచమయిన విధంగా రాలేదు తులసికి. మైండ్ యు. రక్తం మార్పిడి వల్లనే"

"నిజంగానా ?" గుండెలో గుచ్చుకున్న కత్తి బయటికి లాగినట్లయింది నాకు.

"ఆ సంగతి రిపోర్ట్ వ్రాసి తులసి చేతికి ఇచ్చాను. లండన్ వెళ్ళగానే అక్కడ డాక్టర్‌కి ఆ కాగితం చూపించమని నొక్కిచెప్పాను కాని అశ్రద్ధవల్ల మర్చిపోయింది ఆ రిపోర్ట్‌లో పరిస్థితి వివరించాను కూడా"

నాకు చలిజ్వరం వచ్చినట్లుగా వణికి పోయాను. తులసి వంక చూడలేకపోయాను.

"ఐయామ్ ఆఫుల్లీ సో సారీ డాక్."

"ప్రాయశ్చిత్తం వకటే. దంపతులని కలపండి. మీ ద్వారా అయితేనే సులభం అది" అన్నాడు డాక్టర్.

"తప్పకుండా" అన్నాను వుద్వేగంగా.

"నన్ను క్షమించమ్మా తులసీ" అన్నాను కాసేపాగి.

"ఇంత జరగడానికి కారణం ఆ వెధవ వ్యాధి. తనకి అది వుందని తెలిసీ నిర్లక్ష్యం చేసాడితను ఇంట్లో చెప్పడానికి భయపడి, చికిత్సకి డబ్బులేక. ఆ వ్యాధి అంచెలంచెలుమీద వృద్ధి అవుతుంది. లక్షణాలు బయటపడ నప్పుడు తగ్గిపోయిందనుకోవటం సహజం" అన్నాడు డాక్టరు.

"సుఖవ్యాధి అనేది దేముడి తప్పు" అన్నాను నేను.

"కాదు, అసలు మన వ్యవస్థలోనే, ఆలోచనా దృక్పథంలోనే వుంది లోపం. అదీ ఘోరమయిన తప్పని, ఎవరికీ చెప్పరు. చేత నయితే చికిత్స పొందుతారు. డబ్బులేక ఇలాంటి విద్యార్థులు, నిరుద్యోగులయితే గప్ చిప్‌గా వుండిపోయి, తాము మ్రగ్గుతూ ఇతరులకి వ్యాప్తిచేస్తారు."

తలవూపాను నేను.

లవ్ జెర్మ్

"పీపుల్ మస్ట్ రియలైజ్ టి. బి. లాగా, కేన్సర్ లాగా ఇదికూడా ఓ భయంకరమైన రోగం. గుండె, లివర్ చెడచ్చు పక్షవాతం, పిచ్చి రావచ్చు. చివరిదశలో మనిషే చచ్చి పోవచ్చు. ది సీజ్ నో సిన్. మన అవుట్ లుక్‌లో మార్పురావాలి.

మన అదృష్టంకొద్దీ దీనికిమందు కని పెట్టబడింది. పెన్సిలిన్. అంతకు మునుపు చికిత్సలేక అనేకమందికి రోమన్ రాజులు, కొలంబస్‌వంటి మహామహులు మరణించారు ఎందరో. ఈ వ్యాధి ప్రబలకపోతే అలెగ్జాండర్ సైన్యం ఇంకా యుద్ధం కొనసాగించి చరిత్ర గతిని మార్చివుండేది."

"టు హెల్ విత్ ది లవ్ జెర్మ్. ఎప్పుడు పుట్టిందో అసలు. ప్రస్తుతం తులసి రక్తంలో వున్న ఆ క్రిములకి ఎన్నివేల, లక్షల తరాల తాతలువున్నారో? వేల సంవత్సరాల క్రితం పుట్టి, హరించిపోకుండా అలాగే తరతరాలకీ వ్యాప్తి చెందుతూ వచ్చింది. ఇలా సాగాల్సిం దేనా? టి.బి. లాగా దీనికి నివారణోద్యమం లేదా? అడిగాను డాక్టరుని కొద్దిగా ఆవేశంగా.

"మీరు చెప్పింది చాలా ఆలోచించదగ్గ విషయం.

ప్రభుత్వంకానీ, సోషల్ వర్కర్సుకానీ, సమాజంకానీ, డాక్టర్సు యూనియన్స్ కానీ, రోగపీడితులుకానీ—ఎవరూ అంతగాగుర్తించని శత్రువు ఈ రోగం. కేన్సర్‌కి రిసెర్చి చేస్తారు లక్షలు ఖర్చుచేసి. కాని దీన్నిగురించి ఆలోచిం చరు. కొన్ని ఆంధ్ర ప్రాంతాల్లో అసలు వ్యభిచారానికి 'చెక్' అనేదే లేదు ఎంత మాత్రం. ప్రతిసంవత్సరం ఈ రోగుల సంఖ్య విపరీతంగా పెరుగుతోంది.

ఉపన్యాసం అనుకోకండి బేర్ ఫేక్ట్స్ ఆఫ్ లైఫ్. ఎనభై శాతం కాలేజి విద్యార్థి దశలోని వాళ్లకే ఇది వస్తుంది. ప్రతికాలేజీలో పీరి యాడికల్‌గా అందరి రక్తం పరీక్షించి చికిత్స చేయాలి వెంటనే, అవసరంవున్న వాళ్లకి. చెక్ నంబర్‌టు. అది ఎవరిద్వారా వచ్చిందో ఆరాతీసి వాళ్లకి కూడా చికిత్స చేయడానికి ప్రయత్నించాలి. ఈ ప్రాజెక్ట్సు అత్యవసరం.

చెక్ నంబర్ త్రి టి. బి. నిర్మూలన పద్ధతిలాగా, ప్రతి జిల్లా కేంద్రంలోనైనా కనీసం ఒక్కక్లినిక్ ఏర్పాటుచేయాలి. వ్యాధి గ్రస్తులు జంకులేకుండా, ఉచితంగా చికిత్స చేసుకునేందుకు వీలుగా ఎందుకంటే ప్రొఫెష నల్స్ మామూలు వాళ్లకి అందుబాటులో వుండరు. డబ్బు సంపాదనే వాళ్ల లక్ష్యం?"

"తర్వాత?"

డాక్టరు చెప్పే విషయం ఇంటరెస్టింగ్‌గా వుండటంవల్ల అడిగాను.

"చెక్ నంబర్ ఫోర్. కాలేజెస్‌లో కనీసం నెలకో గంటయినా లైంగిక వ్యాధుల గురించి బోధించాలి విద్యార్థులకి, వాటి దుష్ఫలితాలు మొదలయినవి. భయంవల్ల బుద్ధిగా వుండక పోయినా, కొంతమందికయినా లాభిస్తుంది. సామాన్యులకి దాన్నిగురించి ఏమీ తెలియ దసలు.

చెక్ నంబర్ ఫైవ్. సంవత్సరంలో ఓసారి 'వెనరల్ డిసీజెస్ వీక్' ఏర్పాటుచేసి ప్రజలలో చైతన్యం తీసుకురావాలి 'నేషనల్ క్రైమ్ ప్రివెన్షన్ వీక్స్' లాగా. క్రైమ్స్ ఎంత సోషల్ ఈవిలో, ఇదికూడా అంతే."

సిగరెట్ అంటించాను నేను.

"చెక్ నంబర్ సిక్స్. ప్రభుత్వం ఇతర దేశాల్లోలాగా చేయాల్సిన ముఖ్యమయిన పని. లైసెన్స్‌డ్ ప్రాస్టిట్యూషన్, ప్రొహిబిషన్ లాగా. ఎనభై శాతం వ్యభిచారుల ద్వారానే ఇది వ్యాపించేది."

చెక్ నంబర్ సెవెన్. ప్రజలలో ఓవరాల్‌గా దీనిమీదవున్న అవుట్ లుక్ మారాలిచేయాలి

అమృతాంజనం

తలనొప్పి, జలుబు, ఇతర బాధలను నిరపాయంగా చప్పున పోగొడుతుంది

వళ్లునొప్పి, తలనొప్పి, కండరాల నొప్పి, బెణుకులు, జలుబులు—చప్పున తగ్గాలంటే అమృతాంజనం వాడండి. బాధగా వున్నచోట అమృతాంజనం రాయండి. తక్షణం బాధ మాయమవుతుంది. అమృతాంజనం చిన్న సీసాలలోనూ, అదాచేసే పెద్ద సీసాలలోనూ, తక్కువ ధరకి లభించే చిన్న డబ్బాలలోనూకూడా దొరుకుతోంది.

అమృతాంజనం 10 ఔషధాలు కలిసినది.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్

AM/7373

MFGRS; PHARMA-MEDICO (INDIA) PVT. LTD. BOMBAY-60-NB

ఏజెంట్లు: (1) సిటీ ఫార్మా డిస్ట్రిబ్యూటర్సు,
భావనారాయణ వీధి, విజయవాడ-1 (ఆం. ప్ర.)
(2) ఫార్మా ట్రేడర్సు (హైదరాబాద్),
కందస్వామి రోడ్, సుల్తాన్ బజార్, హైదరాబాదు (ఆం.ప్ర.)

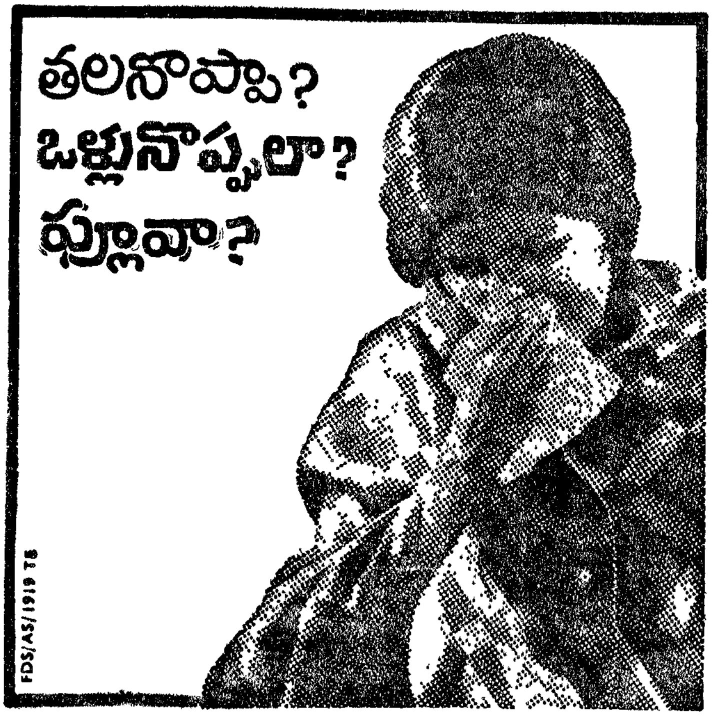

శాలోఫెన్
బాధానివారిణి మాత్రలు
అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి తయారీ

శాలోఫెన్ తలనొప్పి, ఫ్లూ,
పంటినొప్పి, ఒళ్లు నొప్పులకు అతి
నిశ్చయంగా, శీఘ్రంగా ఉపశమనం కలిగిస్తుంది.
ఇది నిరపాయకరమైనది. శాలోఫెన్ డాక్టర్లు
సిఫారసుచేసే పటువైన ప్రక్రియ కలిగియుంది.

డిలర్ జెర్మ్

ఒక ఏవేర్‌నెస్ సృష్టించాలి...సారీ బోర్‌కొడుతున్నాననుకుంటాను'' అన్నాడు డాక్టర్ నవ్వి.

''కాదు. చాలా కొత్త విషయాలు చెప్పారు. ఇదే మీరు పబ్లిక్‌గా చెప్తే బహుశ నవ్వుతారు అంతా. నవ్వినాచెప్పడం మంచిదే'' లేస్తున్న నాతో అన్నాడు డాక్టరు.

''కాఫీ తీసుకు వెళ్ళండి.''

తొందారంనుంచి యుక్కాములు వచ్చేసాను. ఆ రోజే కేబుల్ పంపాను లండన్‌లోని భరద్వాజకి, ఇంటి అడ్రసుకి.

'తులసి ఈజ్ ఏజ్ వర్చ్యువస్ ఏజ్ యువర్ మదర్ ఛేస్టిటీ ఈజ్‌నాట్ ల్యాక్ ఆఫ్ ఆపర్చునిటీ. ఛేస్టిటీ ఈజ్ లేక్ ఆఫ్ ఇమ్మొరాలిటీ. లెటర్ ఫాలోస్.''

ఆరోజే అంతా వివరంగా వ్రాసి పోస్టుచేసాను.

ఆరువందల ఇరవై అడుగుల ఎత్తున, పోస్టాఫీస్ టవరు పైన వున్న రివాల్వింగ్ రెస్టారెంట్‌లో కూర్చుని, దీపాలతో మెరిసిపోతున్న లండన్ నగర అందాన్ని చూస్తూ, తులసి, భరద్వాజ, నేను 'బ్లాక్ కాఫీ' త్రాగుతున్నాము—రెండు నెలల తర్వాత కబుర్లు చెప్పుకుంటూ.

జెండా ఊంఛా

(12 వ పేజీ తరువాయి)

గుర్తించరు. అనేకన్నా వాళ్ళు పొందే వేదన యాతనలో అవి గుర్తుకురావు.

ఆనందరావు జానకిని దగ్గరగా తీసుకొన్నాడు. ఆమె ముఖం వివర్ణమైంది...ఆమె బాబాయి జబ్బుగురించి ఆలోచిస్తున్నది.

''ఏమిటి జానకీ అలా అయిపోయావు ఒక్కసారే.''

''ఏం లేదు—బాబాయి...''

''బాబాయి బాబాయికేం కాదు! బాగానే వుంటాడు.''

''మీరు జోస్యం కూడా చెప్పటం నేర్చుకున్నారా యేం? మనం ఇవ్వాళ సాయంకాలం వెళ్ళాలి తప్పకుండా. మీరు లీవు పెట్టండి.''

''అవసరం లేదు.''

''ఏం ?''

''ఆ టెలిగ్రాం నేనే పంపించాను.''

''నిజంగా ?'' ఆశ్చర్యంలో మునిగిన జానకిని దగ్గరకు తీసుకొన్నాడు. పాఠశాలలో చప్పట్లు వినిపించాయి. జెండా గాలిలో ఎగురుతున్నది. జనగణమన గీతం ఆలాపన ప్రారంభమైంది.